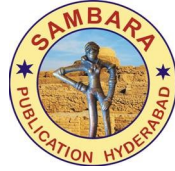


عشق ایاتو

(شاعري)

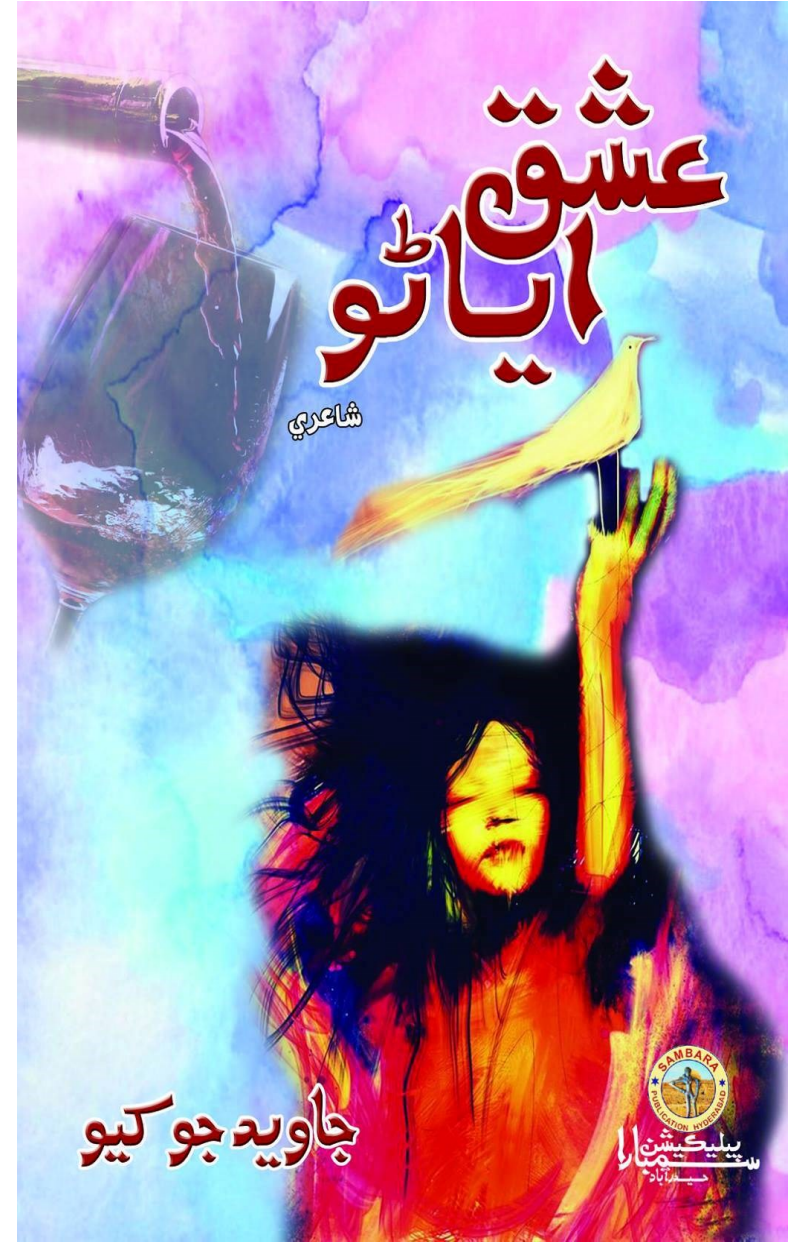
جاوید جو کیو



سمبارا پبلیکیشن حیدرآباد

ڊجیٽل ایڊیشن :

سند سلامت ڪتاب گهر



ڪتاب نمبر 45

هن ڪتاب جا حق ۽ واسطا اداري وٽ محفوظ

ارپنا

پنهنجي اندر جي احساسن،
 اڌمن ۽ وچوڙي جي
 جون جهڙي ساڙيندڙ ڏينهن ۽
 جنوري جي سرد راتين جهڙين ڪيفيتن کي
 لفظن ۾ پوئڻ جي هن ڪوشش کي
 پنهنجي محبوبه ۽ وني جي
 نانءُ ڪيان ٿو

جاويد جو ڪيو

ڪتاب جو نالو:

عشق اياڻو

موضوع:

شاعري

شاعر:

جاويد جو ڪيو

مرتب:

وحيد جو ڪيو

چاپو پهريون:

فيبروري 2017

ڪمپوزنگ/لي آئوٽ:

آفتاب احمد هنگورو

تائيتل:

شاهذيب ميمڻ

چپيندڙ:

سمبارا پبليڪيشن

سيد آرڪيڊ آفيس نمبر 8 عبرت گهٽي گاڏي کاتو حيدرآباد

03003513966

مُلھ: 100 روپيا

Ishq Ayano

(Poetry)

By: Javed Jokhio

Sambara Publication Hyderabad

03003513966

ڪتاب ملڻ جا هنڌ:

پٽائي ڪتاب گهر حيدرآباد، فڪشن هائوس حيدرآباد، ادبي بورڊ بڪ اسٽال تلڪ
 چاڙهي حيدرآباد، قليچ ڪتاب گهر سنڌي لينگويج اٿارٽي حيدرآباد، ڪنگ پن
 بڪ هائوس پريس ڪلب حيدرآباد، ڪامريڊ بڪ اسٽال جامشورو، راييل ڪتاب
 گهر لاڙڪاڻو، مهراڻ ڪتاب گهر لاڙڪاڻو، وسيم ڪتاب گهر شڪارپور، سنڌيڪا
 ڪتاب گهر سکر، تهذيب بڪ اسٽور خيرپور ميرس، ٿر ڪتاب گهر مٺي، الفتح نيوز
 ايجنسي سکر.

پبلشر نوٽ

مڌ پريل اڪٽرين ۾ انيڪ سپنا سڃاڻي هلندڙ ذات ڏئي ۽ جي سوچن جي ولڙ جو پتو تڏهن پوي ٿو جڏهن تخليقي عمل جا پيرا حساس دل جو سينو چيري اهڙي ماڳ تي رسائين، جتي خاص طور ٻين ڪاڻ جيئن جو فلسفو زندگيءَ جي معنويت سان آشنا ڪري ۽ جاويد جو ڪئي واقع ايئن ڪري ڏيکاريو. جاويد جو ڪيوپل جان اسان وچ ۾ نه رهيو هجي، پر سندس تخليقي رنگن جي مهڪ هزارين دلين ۾ واسيل آهي. هونئن ته جاويد پنهنجي زندگيءَ ۾ ئي پاڻ کي سگهاري مضمون نگار ۽ بهترين نثر نويس طور پاڻ مڃرائي چڪو هو پر سندس تخليق جو هڪ ٻيو شاعريءَ وارو پاسو الائي ڇو هميشه اوجھل رهيو، هن جتي پنهنجي ڪالمن ۾ داخلي ۽ خارجي ڪيفيتن کي بنا ڊپ ڊاءَ جي بيان ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي آهي اتي سندس ڪوتائون به رومانوي رنگن سميت معاشرتي پيچ ڊاهه ۽ ڏاڍ جبر خلاف آواز جو انوکو نمونو پيش ڪن ٿيون، هو جتي ڌرتيءَ تان پاڻ وارڻ لاءِ بيتاب نظر اچي ٿو، اتي سرتيءَ جي سونهن ۽ سندر تا جا به ڳڻ ڳائيندي نه ٿو ٿڪجي.

ڏٺو وڃي ته پنهنجي قول ۽ فعل تي ثابت قدم رهندڙ ڪالم نگار ۽ شاعر جاويد جو ڪيو قلمي پورهيو راڻيگان نه ويو آهي، سندس سوچ ۽ اميد جو تسلسل ٻين تائين منتقليءَ جي مرحلن طرف روان دوان آهي ۽ اهڙي ئي سوچ تحت سمبارا پبليڪيشن پاران جاويد جو ڪئي جي وچوڙي بعد شخصيت ۽ خدمتن جي اعتراف ۾ ”هائين هلا ٿو ڏي پر بتم“ ڪالمن جي ڪتاب ”غلطي معاف“ کانپوءِ سندس شاعريءَ جو هي پهريون ۽ آخري مجموعو ”عشق اياڻو“ کي منظر عام تي آندو ويو آهي. ته جيئن سندس شخصيت ۽ تخليقي عمل جا مڙئي پاسا روشناس ٿي محفوظ هٿن تي رسي سگهن.

ساجد سنڌي

سمبارا پبليڪيشن حيدرآباد

03003513966

سند سلامت ڊجيٽل بوڪ ايڊيشن سلسلي جو نئون ڪتاب ”عشق اياڻو“ اوهان اڳيان پيش ڪجي ٿو. هي ڪتاب شاعر، ليکڪ ۽ مضمون نگار **جاويد جو ڪئي** جي شاعريءَ جو مجموعو آهي.

هونئن ته جاويد پنهنجي زندگيءَ ۾ ئي پاڻ کي سگهاري مضمون نگار ۽ بهترين نثر نويس طور پاڻ مڃرائي چڪو هو پر سندس تخليق جو هڪ ٻيو شاعريءَ وارو پاسو الائي ڇو هميشه اوجھل رهيو، هن جتي پنهنجي ڪالمن ۾ داخلي ۽ خارجي ڪيفيتن کي بنا ڊپ ڊاءَ جي بيان ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي آهي اتي سندس ڪوتائون به رومانوي رنگن سميت معاشرتي پيچ ڊاهه ۽ ڏاڍ جبر خلاف آواز جو انوکو نمونو پيش ڪن ٿيون، هو جتي ڌرتيءَ تان پاڻ وارڻ لاءِ بيتاب نظر اچي ٿو، اتي سرتيءَ جي سونهن ۽ سندر تا جا به ڳڻ ڳائيندي نه ٿو ٿڪجي.

هي ڪتاب سمبارا پبليڪيشن حيدرآباد پاران 2017ع ۾ ڇپايو ويو. ٿورائتا آهيون پياري ساجد سنڌيءَ جا جنهن ڪتاب جي ڪمپوز ڪاپي موڪلي سند سلامت ڪتاب گهر ۾ پيش ڪرڻ جي اجازت ڏني.

اوهان سڀني دوستن، ڀائرن، سڄڻن، بزرگن ۽ ساجاهه وندن جي قيمتي مشورن، رايين، صلاحن ۽ رهنمائي جو منتظر.



محمد سليمان وساڻ

مينيجنگ ايڊيٽر (اعزازي)

سند سلامت ڊاٽ ڪام

sulemanwassan@gmail.com

www.sindhsalamat.com

books.sindhsalamat.com

پنهنجي پاران

مهاڳ

صبح جي پهر جهڙي شاعري...!

انهي کان ڪو به انڪار نٿو ڪري ته شاعري اندر جو آواز آهي، پر ان آواز کي ڪو ڪوي سٺي نموني سان ورنائي سگهي ٿو ته وري ڪو ڪوي ان آواز کي انهي الڳ آواز ۾ ورنائي ناهي سگهندو. جيئن هر گل جي پنهنجي منفرد خوشبو هوندي آهي بلڪل تيئن هر شاعر پنهنجي خوبصورت خيالن وسيلي سڃاتو ويندو آهي، موجوده ٽهي جيڪا اڃا شاعري جي ميدان ۾ نيون وڪون کڻي پئي ان کان ڪجهه اڳ واري ٽهي کي غور سان پڙهون ته ڪوڙ سارا نالا اچي وڃن ٿا، انهن جي شاعري ۾ عجيب حسناڪي آهي، اها ئي ٽهي ته اتساهه جو نئون پيغام آهي، انهن ستارن جي طويل قطار ۾ هڪڙو ستارو جاويد جو ڪيو به آهي، جيڪو شاعري ۾ الڳ سڃاڻپ رکي ٿو.

شاعري اندر جو آواز ته رهي آهي پر ان ۾ انهن دڪن دردن جون ڪهاڻيون به شامل رهيون آهن، جيڪي درد سماج جو پيڙهيل ماڻهو پوڳيندو رهيو آهي، شاعر حساس هوندا آهن، انهي جي ڪري ئي اهي ٻين جي پيٽ ۾ نه صرف وڌيڪ محسوس ڪندا آهن پر جڏهن به هنن جو روح رتوڇاڻ ٿيندو آهي تڏهن اهي لکندا آهن، شاعري جي اهيا ئي خوبصورت هوندي آهي جو اها هر دل جو آواز محسوس ٿيندي آهي، هزارين مصروفين باوجود شاعر لکندا آهن، شاعرن جي ڪيفيت ته هميشه اهڙي ئي هوندي آهي جيئن محمد علي جروار لکيو ته:

اڪيلو ڪوي حالتن جو به واٽو
ڪويتا لکي يا ڪمن کي سنڀالي
هجي ڪو سهارو پناهون به آڻي
خوشين کي سنڀالي غمن کي سنڀالي

اهڙين حالتن ۾ هڪ حساس شاعر ڪيئن ٿو لکي اها پيڙا ته اهو ئي ٻڌائي سگهي ٿو شاعري جو تسلسل صدين کان هلندو پيو اچي،

ذهن مندر ۾ يادن يا گھنڊ ان وقت وڃي پيا، جڏهن سوچن جو سمنڊ جوپن جي مستيءَ ۾ تيز ڊوڙ کانپوءِ ساڻو ٿي ڪنهن الهڙ ڪامڻي وانگر ماڻ جي ماندڻ ۾ وڃي چڪو هو.

اهو سلسلو ته ياد نه ايندڙ وقت عرصي کان هلندو پيو اچي، گذريل رات ته ڪجهه عجيب انداز سان گذري سالن جي سورن به اچي ڪڙو ڪڙڪايو، دردن ايئن اچي جمع ٿيڻ شروع ڪيو، جيئن ڪنهن ڳوٺ جي ويڙهي واري مسجد ۾ آذان ملڻ کانپوءِ ٻار توڙي جوان ۽ پوڙها وضو ڪري ڪجي جي پنن مان ٺهيل ٽوپيون پائي نماز لاءِ گڏ ٿيندا آهن. تنهنجي پاران مليل گهاٽو ايئن اچي نڪتا جيئن اڪثر ڳوٺاڻا ٻار گهر ۾ رکيل ان جي گنديءَ مان لکي لکي ان ڪٽي ايندا آهن.

پنهنجائپ جڏهن اوڀرائپ ۾ تبديل ٿي ويندي آهي، تڏهن دنيا جون رنگينون گگهه اوندهه جي قبضي ۾ اچي وينديون آهن، ان وقت اڪيلائپ ۾ مار سياهه جهڙا پوائتا ويچار الهامي طرح نازل ٿيندا آهن. وقت جو وهڪرو تياسن تي تنگيل محسوس ٿيندو آهي، اهي سموريون ڪيفيتون تنهنجي منهن مٿن کانپوءِ منهنجي من ۾ احساس محرومي پيدا ڪري ويون هيون.

پر هاڻي آءُ ڌرتيءَ تي ڪريل سڪل پن وانگر ٿي پيو آهيان، جيڪو موسمن سان ٽڪر کائي پيلو ٿي چٽي پيو هجي، بس! هوا جي رخ تي هڪ هنڌ کان ٻئي هنڌ تي هلندو رهندو آهي، بنا خواهش جي، نه بهار لاءِ بيقرار ۽ نه خزان کان خوفزدہ، نيڪ آهيان، ان حال ۾ راضي آهيان، پر اي منهنجا محبوب منهنجي مرڻ کانپوءِ منهنجو منهن ضرور ڏسجاءِ، ڇو جو منهنجي منهن تي لکيل تحرير تو کانسواءِ ڪو ٻيو پڙهي نه سگهندو.

تون ناهين ته بي معنيٰ
چالاڪ جيئڻا جانان!

جاويد جو ڪيو

جاويد به سالن کان ٿيندڙ ان شاعري جو تسلسل آهي، سائين عاجز
اچڻ لکيو هو ته:

ستمر ڪيسٽائين، ظلم ڪيسٽائين
ايجان سنڌ سهندي زخم ڪيسٽائين
ايجان ڪيسين مظلوم بي ڏوهه مرندا
۽ جابر جا ڍڪا جرم ڪيسٽائين

اسان کي اهڙو خوبصورت اظهار جاويد جو ڪيو جي شاعري ۾ به
ملي ٿو:

پيار تي پهرا ڪيسٽائين،
گهاو هي گهرا ڪيسٽائين.
ڏاڍ کان ڏاڍا ڏي مليا هن،
هيسل چهرا ڪيسٽائين.

جاويد جو ڪيو هيئن جو آواز آهي، هن جي شاعري ۾ مرندڙ مورن
جون پڪارون آهن، ٿر جي ٿوهرن جو درد آهي ته وري رڻ ۾ ٺرندڙ رات
جي ڳالهه به آهي، سندس شاعري ۾ صبح جي پهرين پهر جهڙي
خوبصورت آهي، هي ان ته جي شاعر آهي جيڪا ته پنهجي
الڳ سڃاڻپ انهي ڪري به رکي ٿي جو هن ته محنت وسيلي
شاعري جي دنيا ۾ نوان گس ڳوليا آهن، هنن پنهجي سڃاڻپ لاءِ
سڃاڻي سان پنهجو ڪردار ادا ڪيو آهي، جاويد توڙي جو وچوڙي
جو ورلاپ ڏئي ڪڏهوڪو مٽي اوڍي سمهي پيو آهي پر سندس لکيل
ڪالم ۽ شعر جاڳن ٿا.

هن دنيا ۾ جيئنڌڙ ماڻهو جياپي ڪاڻ لائي ته ڪيترا رنگ ۽
روپ ڌاريندا آهن، ڪٿي ڪو گمنامين ۾ گم ٿي نين رونقن کي
ڳوليندو آهي، ڪو مندر آباد ڪندو آهي، ڪو مسجدن ۾ سجدا ادا
ڪندو آهي ته ڪو وري مٽيخاني ۾ پاڻ ويڃائيندو آهي، ڪو مقتل
اڪين ۾ سڃائيندو آهي ته ڪو وري اسيري لاءِ هليو ايندو آهي بلڪل
ايئن جيئن فياض چنڊ ڪليري لکيو هو:

اسيري جا عادي به ايندا هلي
تون مقتل اڪين ۾ سڃائي ته ڏس

اڪين ۾ مقتل سڃائيندڙ ماڻهن جي دلين کي درد آشنائي وارو
هنر ايندو هجي يا نه پر جيڪي اسيري جا عادي هوندا آهن انهن جي
دل درد سان ڀريل هوندي آهي، اهي ته پاڻ ماريندا ۽ جياريندا به آهن،
جيئن جاويد چوي ٿو

سڄو روپ دنيا جو ڌاري ڏنوسي،

پنهجو پاڻ ماري ۽ جياڙي ڏنوسي

زندگي تلخ تجربن جو نالو هوندي آهي، زندگي ته ان وٽ وانگر به
هوندي آهي جنهن کان خزانن پڻ به ڪسي وٺنديون آهن پر زندگي ته
ان وٽ وانگر به هوندي آهي جيڪو گهاتي چانءُ اربيندو آهي، زندگي
جي انهن تي لمحن ۾ ماڻهو جيئن جا جتن ڪندي درد اظهار ڪندو آهي،
جاويد جي شاعري به انهي پيڙهه جو اظهار آهي جنهن ۾ لڙڪن جا
سمند آهن، انهن ۾ سڌڪن جون خاموش صداون به آهن، جاويد جي
شاعري رڳو ڪنهن هڪ صنف تائين محدود ناهي پر هن انيڪ
صنفن تي نه صرف لکيو پر ان سان ڪمال جو نپاءُ به ڪيو آهي،
هينئر جڏهن انيڪ شاعر ڪافيون نٿا لکن، هونئن به ڏسجي ته ماضي
۾ انيڪ شاعرن ڪمال جون ڪافيون لکيون آهن، جاويد جو ڪيو به
شاعري ۾ جتي مختلف صنفن تي طبع آزمائي ڪئي آهي اتي وري
هن ڪافيون به لکيون آهن، سندس شاعري ۾ خوبصورت تي ته آهي پر
هن سٺي نموني سان نپاءُ پڻ ڪيو آهي، سندس هن ڪافي کي ڏسو:

سدائين دل جو درد بڻيو آ،

جڏهن پي ڪوئي ساز چڙيو آ.

هو ڌرتيءَ لاءِ دلداري هو

پر هت، ڪونه بڻيو درباري هو

ڏوهه انهيءَ تي چڪيا چڙهيو آ.

اها بي ڳالهه آهي جو ڪٿي ڪٿي ڪا ست بحر وزن ۾ ٿئي
ويندي هوندي پر ان هوندي به جاويد جي شاعري انيڪ خوبصورتين
سان ڀريل آهي، سندس نظم به حسناڪي جو نمونو آهن، سندس
شاعري اميد جو اتساهه آهي ۽ ان ۾ مزاحمت به آهي، سندس هي نظم
به سراپا مزاحمت آهي

آء جاڻان ٿو توکي

تون

اقتدار

جي حوس لاءِ

قوم پرستيءَ جا پوز هڻي رهيو آهين

تو کي

خبر هئڻ گهرجي

هيءَ ڌرتي محبت جي ڌرتي آهي

ڇا توڳن اسان جي

محبتن جي موت ڏئي

سگهندين؟؟؟!

اسان کان ته

اڃا

تنهنجي نانگ

جي هتان سونهن ديويءَ خانہ

گگوش جوئي بي ڏوهہ قتل

وارو واقعو

وسري نه سگهيو آ

جاويد جوکيو جو هي ڪتاب سمبارا پبليڪيشن پاران پياري

ساجد سنڌي جي ٽي ڪوشش سان جاويد جي سالگرهه تي ڇپجي

پيو. مونکي پڪ آهي ته ان خوبصورت تحفي تي جاويد جو روح

ضرور خوش ٿيندو هوندو. اميد اٿم ته هي ڪتاب ضرور مڃتا ماڻيندو

حبيب لغاري

حيدرآباد

ڪروءِ سڄو ماڻهو...!

سند آها خوشنصيب ڌرتي آهي، جنهن جي ڪڪ مان ڪيترن ئي انمول ماڻهن جنم ورتو آهي. انهن ماڻهن جي سڃاڻپ سندن ڪردار، دليري، سچائي ۽ ايمانداري ٻڌي آهي. توڙي جو اهي ماڻهو هاڻ اسان ۾ موجود ناهن رهيا، تڏهن به هميشه گڏ گڏ محسوس ٿيا آهن. سند جي تاريخ ۾ اهي ماڻهو اڄ به زندهه آهن. اهڙن خوشنصيب ماڻهن مان جاويد جوکيو به هڪ آهي. هو هميشه خوش اخلاق ۽ غريبن جو همدرد رهيو. هن سند جي سورن تي قلم کنيو، هن ڪڏهن به بااثرن جي دٻڀي اڳيان پاڻ نه جهڪايو، هن صحافت جي دنيا ۾ پڻ پاڻ مڃايو.

جاويد جوکيو جو جنم پهرين فيبروري 1971ع ۾ عطا محمد جوکيو جي گهر ۾ ٿيو. سندس والد به هڪ ايماندار انسان هو، هو درزڪو ڪم ڪري پنهنجن ٻچن کي پيٽ پاليندو هو، هن جاويد کي به مئٽرڪ تائين تعليم ڏياري، ان بعد جاويد پنهنجي مدد پاڻ تحت وڌيڪ تعليم پرائي. 2007ع ۾ جاويد جو والد به جهان ڇڏي ويو ته سڄي گهر جي ذميواري جاويد سنڀالي، جاويد جي امڙ ته 1996ع ۾ ئي لاڏاڻو ڪري وئي هئي، والد جي وفات بعد سموري گهر جي ذميواري جاويد سنڀالي، 1990ع ڌاري جاويد کي واپدا ۾ نوڪري ملي هئي، هن نوڪري سان گڏ صحافت کي به جاري رکيو، رات ڏينهن محنت ڪري هن پنهنجن ٻارن جو پيٽ ته پاليو، پر ان سان گڏوگڏ هن پيئڻ ۽ پائڻ کي خوشيون ڏيڻ لاءِ وسان ڪونه گهٽايو. هو پنهنجن پيئڻن ۽ پائڻن تي ساهه نچاور ڪندڙ شخص هو، هن پيئڻن ۽ پائڻن جون شاديون به ڪرايون. جاويد پنهنجي ڪامياب زندگي گذاري، هن کي سٺي ۽ نيڪ گهرواري مان ٽن ٻارن جو اولاد به ٿيو، جن ۾ هڪ نياڻي ۽ ٻه پٽ شامل آهن.

جاويد جوکيو صحافت جي ميدان ۾ 1996ع ۾ آيو، هن ڪيترائي ڪالم لکيا، سندس ڪالم غلطي معاف جي عنوان سان شايع ٿيا ته انهن

وڏي مڃتا ماڻي، صحافت ۾ قدم رکڻ بعد، هن جڏهن سچ لکيو ته
 ڪيترائي سچ دشمن سندس ويڙهي ٻڌجي. پر، هن هڪ قدم به پوئتي نه
 هٽايو، ڌمڪين ۽ خطرن باوجود هن سچ لکيو. سندس هميشه اهو چوڻ
 رهيو ته منهنجي زندگي جيتري مقرر هوندي، اوتري ئي ملندي، آئون
 بزدل ٿي نه جيئندس. هي ته اهو ئي شخص هو، جنهن مدعجي ۾ پريس
 ڪلب جو بنياد وڌو، هو سڄو ڏينهن نوڪري ڪندو هو ته شام جو
 پنهنجون صحافتي خدمتون سرانجام ڏيندو هو. هن جتي مختلف
 اخبارن ۾ ڪم ڪيو، اتي هن ڪي ٽي اين نيوز جي رپورٽر طور
 پنهنجون ذميواريون به نڀايون. 2010ع واري ٻوڏ دوران هن پڻ هن خطي
 جي ماڻهن جو آواز ايوانن تائين پهچايو، هو حساس دل ماڻهو هو، ان سان
 گڏ پيار ڪندڙ شخص به هو، ۽ هه بهترين شاعر به هو، هن پنهنجن جذبن
 کي قلم وسيلي عوام تائين پهچايو، سندس هي شاعري جو ڪتاب ”عشق
 اياڻو“ نه صرف هن جي دل جي دڪن دردن جي ڪهاڻي آهي، پر هو هن
 شاعري ۾ اسان سڀني جي دل جي ترجماني ڪري ٿو.

مهناز بلوچ

غزل

مرڪي هوجي ملندي آهي،
 ڏاڍو دل ڪي وٺندي آهي.

پوڳن ۾ هو منهن گهنجائي،
 من ئي من ۾ ڪلندي آهي.

سڪ جو چيڙي ساز چپن ۾،
 دل ۾ گد گد ٿيندي آهي.

آخر هٿڙي سڀ جي ساجن،
 نيٺ ته ٺيڄي ويندي آهي.

سالن کان جو سڪ آ ساڙيو،
 دل به تڏهن ئي جلندي آهي.

وقت اويلو آئون اڪيلو،
 ڏاڍي دل هي لچندي آهي.

آءُ اڪين مان، جام پري ڏي،
 پياس اهائي رهندي آهي.

*

غزل

ڪيڏو پي ٿا پاڻ پڌايون،
تنهنجي آڏو ڪجهه پي ناهيون.

نيٺن جي چوڪنڊي ۾ ڦاسي،
پاڻ ڪيون ٿا تنهنجون پڇائون.

پنهنجي ملڪيت تون ئي آهين،
تانگهن تولءَ يار نگاهون.

پڇري ويندس تون جي روئيندين،
تنهنجي سهارِي زنده آهيون.

ناهه جفا من منهنجو شيوو،
پاڻ ٿينديون ڪونه جفائون.

ماڻهو واري جي مُٺ وانگر ٿئي،
جاويد نه ڪر ڳالهيون اجايون.

*

غزل

جيون درديلو ڪلام آ،
جڻ مڪلي جو مقام آ.

جوپن چٽي جي چانءُ ۾،
چڙواڳ من جو نظام آ.

سونهن کي هي سير سڌائين،
سڌا جهمڪي ڪندو سلام آ.

ڪنهن جي نظر لڳي ويس،
وائڙي ڪراچيءَ شام آ.

فڪر هو ٿڪائي ويو،
هائِ! ديس ڏٺي غلام آ.

هاڻي وطن يا ڪفن گهرجي،
هي اندر جو الحام آ.

مرسون ته به سنڌ نه ڏيسون،
هوشوءَ اهو پيغام آ.

پَلَو پراڻا نه ٿيندا،
ڏس هر گهر هُل شام آ.

هيءَ نصيبن ماري جند،
پتائي تنهنجي سام آ.

جاويد نام لکي ڇڏيو،
ڪئي بغاوت سرعام آ.

*

غزل

عشق بي پرواه آهي،
ها اهو ئي ها الله آ.

صاف صوفين آ سجاتو،
تي ويو ويساه آهي.

دل جي ئي ايوان ۾ اچ،
پاس ٿيو نمره آهي.

تي پيو آخر نشابر،
چريو ڪيڏو چاه آهي.

سوڙ ۽ سوراڻن تي ئي،
اچ اسان جي ڪاه آهي.

منهن تي آمرڪ سجايل،
من اندر آڙاه آهي.

عشق جاويد ۽ عقل جو،
يار نه ٿي ٿو ناه آهي.

*

غزل

هوءِ اچي پئي،
دل به نچي پئي.

من مونجه ڪان،
يار بچي پئي.

ڏس وار ويڙهي،
باک ڦٽي پئي.

هن جي ويندي،
عمر ڪٿي پئي.

منهن مٽائي،
ساه سُڪي پئي.

چنڊ چانڊوڪي،
پاڻ لڪي پئي.

من جي مندر ۾،
ڊيل نچي پئي.

“جاويد” موڪي،
هاڻ ملي پئي.

*

غزل

باه نئين پري اندر ۾ آ،
دل راتاڪون ٻڌتر ۾ آ.

آنءِ وڃانس، يا هت ايندي،
ڏاڍي اداس ٻڌم! گهر ۾ آ.

ڪنهن پي گل مان ڪونه اچي ٿي،
خوشبوءِ جا پيار پتر ۾ آ.

رات جو سوپيئڻ ۾ ڪاٿي،
مزو جيڪو پرھ پهر ۾ آ.

تس گل تي گرمي جو داڻو،
جڻ ڪنول تڙيو ڪينجهر ۾ آ.

ڳالھ لڪايم ڪيڏي جڳ کان،
جاويد هلي وئي تر ۾ آ.

*

غزل

چوتہ نڙي ۾ اٽڪن پيا ٿا،
لفظ ويچارا ڦٽڪن پيا ٿا.

پل جان دور گذارن ساڻي،
پوءِ به منهنجا سڏجن پيا ٿا.

پاڻ ته سادا صوفي آهيون،
ماڻهو ڇا ڇا سمجهن پيا ٿا.

جيون جي نتمڻ اُس ۾،
ڏک جا شيشا چمڪن پيا ٿا.

پيار پرين اوهان سان آهي،
لفظ چئي ۾ لڪجن پيا ٿا.

ڪوڙي موت معاشري جي آ،
”جاويد“ سڀ سور سجهن پيا ٿا.

*

غزل

لڙڪ ڪي مرڪ ۾ بدلائبو،
ساء ڪي سرڪ ۾ بدلائبو.

عشق ۾ ڪو ٻيو چالءِ شريڪ،
ايمان ڪي نه شرڪ ۾ بدلائبو.

آزمائي نه توڪي او پرين،
پيار ڪيئن پرڪ ۾ بدلائبو.

ديس ڏيئي ۾ رت ساري وڃي،
پات ڪي جرڪ ۾ بدلائبو.

کانڊ ڌرتيءَ ڪئي آهي اگر،
ڪڪر ڪي برق ۾ بدلائبو.

سر ڏئي سرخرو جاويد ٿي،
ماٺ ڪي تحرڪ ۾ بدلائبو.

*

غزل

توسان گهارييل پل،
آهن ياد اڃا مومل.

توڪان پيار مليو،
جڻ ڪا سنڌوءَ تل.

پ ٻڌاسين ٻئي،
ياد ٿئي ڪيڏي مهل.

اوسيئي ڇي اڃ پي،
پنهنجا ساهه سڪل.

درد لڳن ٿا ايئن،
جيئن ڪا پير پڪل.

“جاويد” جي ٻڌيو،
جڻ ڪو شهر قتل.

*

غزل

سڄو روپ دنيا جو ڌاري ڏنوسي،
پنهنجو پاڻ ماري ۽ جيارِي ڏنوسي.

هئو وعدو گڏ جيئڻ ۽ مرڻ جو،
ٻڌڻ مهل سو پئي ڪناري ڏنوسي.

ڏنوسا ڪنهنجو ۽ ڪنهن ڪنهنجو ناهي،
مگر پويي ڪنهن کي پڪاري ڏنوسي.

هجر چڻ ته هجرت ڪري آ هلي ويو،
جڏهن نانءُ تنهنجو اچاري ڏنوسي.

سمند يار سارو ويو چڻ ته وسري،
اڪين ۾ جو تنهنجي نهاري ڏنوسي.

تنهنجي هڪ نظر سان ويا سور سارا،
ڪڍي نيٺ توکي پڪاري ڏنوسي.

خدارا سڌي هاڻي پر ۾ ويهاريو،
گهڻو هيڪلائڻ ۾ گهاري ڏنوسي.

*

غزل

هن عشق ۾ اڌوري ناڪام زندگي آ،
پنهنجي گهڻين ۾ پنهنجي گمنام زندگي آ.

او پوپري گلابي او پرهه جهڙي چوڪري،
توساڻ مان جي آهيان هر شام زندگي آ.

جي پيار جا پوڄاري جي سونهن جا سلامي،
چالاڻ تن جي ٿي وئي بدنار زندگي آ.

“جاويد” مون آ سمجهيو هن درد جي نگر ۾،
چڻ خواهشن جو ڪوئي نيلام زندگي آ.

*

غزل

پيار تي پهرا کيسيتائين،
گهاڙهي گهرا کيسيتائين.

ڏاڍ کان ڏاڍا ڏي مليا هن،
هيسل چهرا کيسيتائين.

رهزن ٿورو غور ڪر تون،
ماڻهو مهرا کيسيتائين.

او درباري شاعر ٿولا،
داد هي دهرا کيسيتائين.

سچ جو سچ به اڀري پوندو،
گهگهه انڌيرا کيسيتائين.

نيٺ ڪڏهن ”جاويد“ بدلبا،
سورءِ صحرا کيسيتائين.

*

غزل

هاڻ دل ۾ حسرتون ناهن رهيون،
چو ته ساجن نفرتون ناهن رهيون.

پاڻ دنيا کان پري ٿياسون تڏهن،
دوست ساڳيون محبتون ناهن رهيون.

دل جو ڪنهن وٽ داد ناهي دوستو،
جو پراڻيون قربتون ناهن رهيون.

روز رت جون هوليون آهن هتي،
يا ته تنهنجون قدرتون ناهن رهيون.

دوست مون کي سچ چون ”جاويد“ ٿا،
هاڻي تو ۾ جُرتون ناهن رهيون.

*

غزل

گوريءَ گجرا ڳالمائن ٿا،
سارا مجرا ڳالمائن ٿا.

پاڻ کي پيرَ سڏائڻ وارا،
تنهنجا شجرا ڳالمائن ٿا.

عبا قباء لکي نه سگهندين،
مسجد هجرا ڳالمائن ٿا.

جذبا قيدي ڪيئن ڪندي تون،
پيار تي پمرا ڳالمائن ٿا.

تن تي پاتل تنهنجا چوري،
ڪپڙا اجرا ڳالمائن ٿا.

پنهنجا پي اڄ چالءِ توسان،
جملا اگرا ڳالمائن ٿا.

اڄ ايندي ”جاويد“ جي سڃني،
گهر جا ڪمرا ڳالمائن ٿا.

*

غزل

اڪيون پي احوال ڪنديون هن،
اوکا اوکا سوال ڪنديون هن.

مذهب تن جو پنهنجو آهي،
حرام کي به حلال ڪنديون هن.

جنهن تي ڪرم هي ڪن ٿيون پيارا،
تنهن کي مالا مال ڪنديون هن.

جي نه ڏمرجي پون هي ساٿي،
جيئن پي جنگال ڪنديون هن.

ڳل ڳرائيون پائن جڏهين،
”جاويد“ يار ڪمال ڪنديون هن.

*

غزل

جيون جڻ ڪو ناڻو آ،
محبوبن جو ماڻو آ.

ڌرتيءَ لاءِ جو وڙهيو آ،
سوئي املهه ڏاڻو آ.

سند سجڻ سان يار سچو،
پنهنجو پيار پراڻو آ.

هر هڪ سنڌي ماڻهو هت،
جڻ ته مڪڻ جو چاڻو آ.

ديس ڏٺين جا درد ڏسي،
اندر تي پيو چاڻو آ.

صرف انا ۾ ڦاٿل آ،
ڪيڏو يار اياڻو آ.

چانهه ۾ بسڪيت ٿو ٻوڙين،
تنهنجو خيال ٻاراڻو آ.

ڌرتي نتمڻ اس ٿي آ،
تنهنجي مٿي وهائو آ.

*

غزل

تنهنجون ئي يادون،
ڪن ٿيون پيون تعديون.

هرپل نيٽن مان،
جاري برساتون.

وسرن ڪونه ٿيون،
سونهن پريل چاتيون.

در جي وٿين مان،
پاتيون توجها تيون.

تنها ڪيئن گذاريان،
سياري جون راتيون.

“جاويد” من اندر،
تنهنجون سدا لاتون.

*

غزل

سوچون سارون ٿڪجي پيون هن،
نيٺ نهارون ٿڪجي پيون هن.

گل جو چين چورائي ويو ڪو،
۽ مھڪارون ٿڪجي پيون هن.

عشق تنهنجي ۾ آليون اڪڙيون،
لڙڪن لارون ٿڪجي پيون هن.

ڏاڍ سان اٽڪي اٽڪي ساٿي،
پيار پڪارون ٿڪي پيون هن.

“جاويد” آسون ڇڏ تون لاهي،
شايد بهارون ٿڪجي پيون هن.

*

غزل

ساجن تنهنجو ڪورهي ٿو،
وڌندو دل جو ڌڙ ڪورهي ٿو.

ويران دل جي ديول ۾ ڏس،
يادن جو هي لڙڪو ڪورهي ٿو.

ڪاٿي ڪهڙي حال ۾ هوندئين،
پور اهو ئي ڪٽڪو ڪورهي ٿو.

سڀئي ٿڪ ٻڏي ٿا گهورن،
چوري چاٽي چلڪو ڪورهي ٿو.

حياتي هٽل چانهه چاهت جو،
هر ڪو چڪندو چسڪو ڪورهي ٿو.

“جاويد” ڪنهن سان سور نه سلجان،
پر پٺ ڪلندو هر ڪو ڪورهي ٿو.

*

غزل

شوخيء جو سلسلو آ،
زندگي جڻ زلزلو آ.

هي دنيا تنهنجي سموري،
پنهنجونه ڪوپر جملو آ.

عشق بخشيو ماڻهيو،
جستجو جو مرحلو آ.

پل جو ناھي ڀروسو ڪو،
ساھ پاڻيءَ بلبلو آ.

ڪر نه ڳالهيون هي دليين جون،
عشق آتش جو آلو آ.

تنهنجي منهنجي لاءِ رڳو هت،
مسئلو ئي مسئلو آ.

ڪهڙي ٿيندي ڏس قيامت،
هر گهٽي گهر واوڻو آ.

عشق ”جاويد“ ۽ ڪيو پيٽ،
شهر دل جو ڪوڪلو آ.

*

غزل

بند نه ٿيندا هي مٿاڻا،
پيار جا آهن هٿي خزانا.

ساقِي تنهنجي درشن ڪارڻ،
آيا هن تنهنجا ديوانا.

جام به جهمريون پائيندا هن،
تنهنجي هٿن جا پسي پئمانا.

مسجد مندر کائن ٿا جڻ،
نلھي عقيدي ڪيا ويرانا.

تنهنجي زيارت سان ٿين ٿا،
روح اسانجا تازا توانا.

”جاويد“ ڏني جا رمز رندان،
توڪي ڪهڙي خبر زمانا.

*

غزل

سونهن تي ۽ سنڌ تي ئي گهوربي هي جندڙي،
۽ تنبوري تند تي ئي گهوربي هي جندڙي.

شاهه تنهنجيءَ شاعريءَ ئي مرتبو آهي ڏنو،
بيت وائيءَ بند تي ئي گهوربي هي جندڙي.

سنڌ جون ئي سورميون هن ماروي سسئي جهڙيون ٻيون،
ديس جي مُنڌ تي ئي گهوربي هي جندڙي.

ڪيترن سالن پڄاڻان ٿر تي سرهايون پڳيون،
مينهن جي تنهن مند تي ئي گهوربي هي جندڙي.

سنڌڙي منهنجي امان آزاد توکي ئي ڏسان،
چونہ ڪاتين ڪنڌ تي ئي گهوربي هي جندڙي.

چين، سک ۽ امن آزادي ضرورت سنڌ جي،
ڌرتيءَ لاءِ هر هنڌ تي ئي گهوربي هي جندڙي.

*

غزل

رات روئي پيا تنهنجا ساٿي هئا،
ياد توکي ڪري رات روئي پيا.

روح ريمان ڪري درد اٿلي پوي،
هاڻي ڪيئن مان ڪيان سور سنگتي ٿيا.

آ رهيو ڇا رهيو هاڻ مون ۾ مئا،
آ ڪري قربڙو ڏينهن منهنجا پڳا.

پيار پڪجي نٿو ساهه گهٽجي پيو،
ٿو پيو مان لڄان رات ڏينهن تو سوا.

ڇو ڇڏيو تو ڇڏيو جو جتي هو ڇڏيو،
اتُ ئي ”جاويد“ ٿو وينو سوري سڳا.

*

غزل

نه ڪيو پيار آهي مون ڏني آ حاضري تنهنجي،
دعا ڏيان ٿو رهي قائم سدا برتري تنهنجي.

جي ٿي روشن شمع پروانه ايندا، سڙي پوندا،
سڀئي بي موت مرندا جن ڏني آ بي رخي تنهنجي.

اها ٿي پڪ وئي آ مون کي ملندي نيٺ منزل ڀي،
ملي وئي جو اتم اڄ مرڪ ٿي رهبري تنهنجي.

اهو جيئي ته ڪيئن جيئي ڏس تون ئي پلا سائين،
جنهن کي ڪا نه آ حاصل سڄي دلبري تنهنجي.

نه هان “جاويد” اڄ تائين به سالم هوش ۾ مان ٿيو،
چڪي آهي جڏهن کان من ڇڻ چاشني تنهنجي.

*

غزل

پيار هن معصوم جي جذبن جي ڀارت ٿئي،
۽ اکين مان وهندڙ لڙڪن جي ڀارت ٿئي.

ناز آ توکي حسن سرڪار تي پيارا،
رحم ڪر پرور پرين غلامن جي ڀارت ٿئي.

حسن جي تون باغ جو آهين مٺا گلڙو،
پياس ۾ پهتل بي گهر پوئرن جي ڀارت ٿئي.

گڏ جيئڻ جا ۽ مرڻ جا قول هن توسان،
او مٺا محبوب تن واعدن جي ڀارت ٿئي.

تو کي پوڄو آ خدا سمجھي بقا سمجھي،
تون ئي سڀ “جاويد” جي سجدن جي ڀارت ٿئي.

*

غزل

هان ڪنل تنهنجي ادائن جو صنم،
ها غزالي نيٺ تنهنجن جو قسم.

آهي سجدي ۾ تنهن تي آسمان،
جنهن زمين تي ها مٿا تنهنجا قدم.

ڪونه چمڪڻ چنڊ کي آيو پرين،
تو ڪري تنهنجي اڳيان شايد شرم.

تنهنجي نالي کي چمڻ لاءِ دلربا،
اڄ ادب مان توڙهڪي منهنجو قدم.

تون ئي ڪعبو تون ئي قبلو اي پرين،
بيون ڪو ”جاويد“ جو آهي ڌرم.

*

غزل

وفا جي ڳالهه ڪئي مون دوڪا هزار مليا،
عشق ۾ مونکي اهي انعام بار بار مليا.

جتان ٿيندو هو تنهنجو گذر پرين،
اڄ تن رستن تان آهن آزار مليا.

محفل سجائي سپرين تولا،
تو پورا اچڻ جا نه اقرار ڪيا.

بدنام ٿياسين جن لاءِ سڄڻ،
اڄ سي ئي اسان کان ڌار ٿيا.

گرن سان گڏ توکي ڪلندو ڏسي،
سور ”جاويد“ جا ناسور بڻيا.

*

کافي

تلھ: سدائين دل جو درد بڻيو آ،
جڏهن پي ڪوئي ساز چڙيو آ.

*

اڏما اڇنگارون ٿا اڀرن،
ٿا جذبا ويٺا جان جلائن،
مقتل ۾ ڪوئي ڪنڌ ڪپيو آ.

*

هو ڌرتيءَ لاءِ دلداري هو،
پر هت، ڪو نه بڻيو درباري هو،
ڏوهه انهيءَ تي چڪيا چڙهيو آ.

*

هائو رڳون رباب ٿي پيس،
تڏهن ته دل جي تار ٽٽي ٿيس،
منهنجو ويساهه ٿي پيو آ.

*

پيو سنڌ جو قومي هيرو سڏبو،
صاف آزاديءَ جو پيرو سڏبو،
ميرُ زندهه 'جاويد' ٿي ويو آ.

*

بيت

ساري حياتي ساجن جڻ آهي اڪپوت،
چڙهي وئي چوٽ، دنيا ۾ دل آزاري.

*

رات پٽائيءَ گهوت ستي جاڳايو،
درد وڌن پيل چان ٿيئي سور سوايو،
منهن نه مٽايو، محبتن جي ماڳ کان.

*

محبتن جي ماڳ کان منهن نه مٽايو،
عشق ۾ الف کان ٿيو ميمُ سوايو،
اسان جهڪايو، اسير سداعين تي.

*

توڪان پيار مليو، دوست اڻ مليو،
دل جي دفتر ۾، تنهنجون نانءُ لکيو،
وڌي چاهه ويو، پهريون دفعو پاڻ سان.

*

وائي

چهر و تنهنجو چنڊ مثل،
 واسينگن جھڙا ٿئي وار،
 رلائي ڇڏي ڙي يار.
 اڪڙيون جڻ شراب جا پيالا،
 مڪڙ ويڳي ٿو مينگهه ملهار،
 رلائي ڇڏي ڙي يار.
 نيٽن کان ته آهين اوجھل،
 دلڙيءَ کان تون ناهين ڌار،
 رلائي ڇڏي ڙي يار.
 پيارا جي هيئي پريت جا پيالا،
 اجه به آهن تنهنجا خمار،
 رلائي ڇڏي ڙي يار.
 ڪهڙا لکي آءُ ڪهڙا لکان،
 دلڙيءَ ۾ آهن درد هزار،
 رلائي ڇڏي ڙي يار.
 وڪ وڪ تي تو آتڙ پايو،
 پوءِ به جاويد کي تنهنجي مار،
 رلائي ڇڏي ڙي يار.

وائي

ڏسين مون کي تون،
 چومرڪي پئينءَ،
 ڳالهائيندي هڪٻئي سان،
 پيون هڪٻئي زبانون،
 چومرڪي پئينءَ
 ڪڍي سوپاري ڪيسي مان
 جنهن توکي ڏني مون
 چومرڪي پئينءَ،
 تولاءِ ورتيون ريشم گليءَ مان،
 پانهه ۾ سي پائي چوڙيون،
 چومرڪي پئينءَ،
 'جاويد' ڪيون جيڪي تنهنجي نالي،
 ڏسي ڊائريءَ ۾ سي وايون،
 چومرڪي پئينءَ.

وائِي

نيٽن پنهنجا لڙڪ وهائي،
 پيار کي بدنام ڪرين ٿو،
 اڙي او نادان.
 منزل ملڻي ناهي توکي،
 چالءِ چڪور پروان ڪرين ٿو،
 اڙي او نادان.
 دل جا رشتا درد جا آهن،
 پوءِ به اڃا تون سور ڏين ٿو،
 اڙي او نادان.
 هٿن مان پنهنجو پرين ڦرائي،
 پوءِ چالءِ 'جاويد' روئين ٿو،
 اڙي او نادان.

وائِي

ڇپ چاپ اڪيلن راهن ۾،
 هر ويل ڪنهن کي پڪارين پيو،
 اهو ڪير اٿئي جنهن سارين پيو.
 جيون کي جنگال بڻائي،
 لڙڪ لڪائي آهه دٻائي،
 اها ڪيئن حياتي گهارين پيو،
 اهو ڪير اٿئي جنهن سارين پيو.
 برهه جو باتيون روڳي راتيون،
 مورن جهڙي من جو لاتيون،
 چو ڪانگا روز اڏارين پيو،
 اهو ڪير اٿئي جنهن سارين پيو.
 چو درد ڇپائي نيٽن ۾،
 'جاويد' پيو مرڪين وڻين ۾،
 اها ڪنهن جي راهه نهارين پيو،
 اهو ڪير اٿئي جنهن سارين پيو.

وائي

تون جو ملينءَ زندگيءَ جو،
 جڻ باند ڪلي پيو آ.
 تاحيات ڪافر رهيس پر،
 پر ۾ توکي ڏسي بندگيءَ جو،
 جڻ باند ڪلي پيو آ.
 گناهن ۾ گهارڻ جو سبب جڏهن،
 خدا خود پڇيو شرمندگيءَ جو،
 جڻ باند ڪلي پيو آ.
 حياتي هزار مسئلا هئي پر،
 تنهنجي اچڻ سان ذهني تازگيءَ جو،
 جڻ باند ڪلي پيو آ.
 'جاويد' جڏهن کان توتي لکيو آ،
 قسم آ تنهنجو منهنجي شاعريءَ جو،
 جڻ باند ڪلي پيو آ.

نولڪا تيزو

^۱
 تنهنجي اچڻ ۾ دير،
 توسان ملڻ لاءِ پرين،
 ڳالهيون تير پتير.

^۲
 تنهنجي اچڻ ۾ دير،
 چائنٽ تڪيان ٿو پيو،
 پائي وڃ تون پير.

^۳
 تنهنجي اچڻ ۾ دير،
 منهنجو من ويڳاڻو،
 ۽ لڳي ڏکڻ هير.

^۴
 تنهنجي اچڻ ۾ دير،
 سدا در تڪڙ جي،
 پئي اڪين هير.

٥
تنهنجي اچڻ ۾ دير،
مڪم ڪيئي نياپا،
صبح سانجھي سوير.

٦
تنهنجي اچڻ ۾ دير،
تنها ئي ساڙي پئي،
يادن وسايا تير.

٧
تنهنجي اچڻ ۾ دير،
تڪي راهون تنهنجون،
پيار اکين ۾ جمير.

٨
تنهنجي اچڻ ۾ دير،
ڏسي حال منهنجو،
کلن پيا غير.

٩
تنهنجي اچڻ ۾ دير،
”جاويد“ جو کي وسايو،
جان محمد پير.

✱

نولکا ٿيڙو

١
تنهنجون سھڻيون اکيون،
ڏسڻ سان ئي منهنجي،
ننڊ ويون ڪسيون.

٢
تنهنجون سھڻيون اکيون،
ملي منهنجي اکين سان،
پاڻي پاڪر پڪيون.

٣
تنهنجون سھڻيون اکيون،
تن تي شاعرن شايد،
آهن وايون لڪيون.

٤
تنهنجون سھڻيون اکيون،
ڏسي تاب تن جو مون،

پنهنجون اڪيون ڏکيون.

۵

تنهنجون سھڻيون اڪيون،
دنيا ڏڏي وئي منهنجي،
جڏهن پئي وڃيون.

۶

تنهنجون سھڻيون اڪيون،
منهنجون اڪيون تن اڳيان،
هر هر پئي جھڪيون.

۷

تنهنجون سھڻيون اڪيون،
تن کي منهنجي اکين،
ڏنيون ڏاڍيون چميون.

۸

تنهنجون سھڻيون اڪيون،
منهنجي ڏسڻ لاءِ آخر،
ايڏيون چو هن بڪيون.

۹

تنهنجون سھڻيون اڪيون،
ڪري قرب ويون مون تي،
اهي نَو لڪيون.

۱۰

چئوستا

ماڪيءَ کان مٺي آهي،
هڻ ڏاڍي سٺي آهي،
محور عشق جو جاويد،
بس سنڌ جي مٽي آهي.

۱۱

مندر ۾ رکيل هڪ مورت جهڙي،
سادي سونهن سلوڻي عورت جهڙي،
ارمان نه هڪڙو پي پورو ٿيو ٿيس،
دل جي حالت آهي پورهيت جهڙي.

۱۲

پيار لئه اظهار ضروري ناهي،
سور سان سهڪار ضروري ناهي،
بس دوست اندر کي اجاري ڇڏيو،
نيٺن مان وسڪار ضروري ناهي.

۱۳

راهه سڄي هموار ضروري ناهي،
چوڌاري هپڪار ضروري ناهي،
سائين نٿو ۾ به گذاري وڃبو،
هرپل ڪو ٿڌڪار ضروري ناهي.



پيار کان انڪار ڪيئن ڪيان،
يار سان اظهار ڪيئن ڪيان،
دل چريءَ جون ڳالهيون چريون،
زندگي بيڪار ڪيئن ڪيان.



توسان ڪهڙا ليڪا ساجن،
تپي وياسي ليڪا ساجن،
دليون قيد ڪرڻ جا توکي،
آهن ڪيئي طريقا ساجن.



تحريرن تڙپن پيون،
تقديرون تڙپن پيون،
خواب سمورا خوک ٿيا،
تعبيرن تڙپن پيون.



دوستو گڏجو اچو هي ڪيون وڃن،
آه ڪرڻو سنڌ جو روشن صحن،
ناهه رهڻي ڪا هميشه ٿي خزان،
بهار ڏس هاڻي اجمو ٿا گل ٿڙن.



نثري نظم/آزاد نظم

رات جي سنسان سنائي ۾،
سارون ۽ سارو ٿيون،
دل جي پيڙائن جا پيرا ڪٽي،
اندر جي ديوانن جون
پتيون ٽپي
دردن جي
ڊرائنگ روم تائين پهتيون،
جتي
هنن دردن جي ديوتائن کي
زمين تي
۽ عشق کي ريوالنگ چيئر،
تي مرڪندي ڏسي
شرم کان،
پيار جي پردن پويان،
پناهه ورتي
هميشه لاءِ.



هي کيسين هلندو سلسلو

موت پي ايندو اوچتو
 اچو اچو دوستو
 ساٺ ڌرتيءَ جو ڏيو
 جي ڌرتيءَ ڪارڻ شهيد ٿياسي
 سمجھو ويل کان بچي پياسي
 نه جيون اجايو گھاريو
 ڏسو وقت آ پڪاريو
 سياڻا ٿيو ڌيان ڌريو
 ساٺ ڌرتيءَ جو ڏيو
 جي آزاد ديس ڏسڻو آ
 ۽ آزاديءَ سان رهڻو آ
 هٿ ڌاريو هڪ نه رهائون
 چونڊي چونڊي ماريون
 هوشو ٿي للڪاريون
 پنهنجا رنگ ولاريون
 پنهنجو پاڻ ملهائون
 منهنجو عرض اگھائون
 اچو اچو دوستو
 ساٺ ڌرتيءَ جو ڏيو
 ساٺ.....

✱

اچو اچو دوستو
 ساٺ ڌرتيءَ جو ڏيو
 ڪيڏي ڏسو ٿا پاٽ آ
 جا امن منهن تي چمات آ
 پيت پڪيو ۽ ساڻه سڪل
 چو اڃان پي پنهنجا چپ سبيل!!!؟
 ڪهڙو هي نظام آ
 ٿيو ديس ڌڻي غلام آ
 هٿ سڀ جو آهي جيءُ جھريو
 مڙس ٿيو ڪاٺل ڪيو
 ساٺ ڌرتيءَ جو ڏيو
 هاڻي چپ ۾ ڪين گھاريو
 پار نئون ڪو ٻاريو
 پاڻ مٽيءَ سان ملهائون
 جنهن جي ڪڪ ۾ ويڙو آهي
 ساٺ نه تنهنجو ڇڏو آهي
 اچو ڪو گڏجي ڪيون بلو

مان سمجھان ٿو تنهنجي احساسن کي
 ۽ تنهن جي جذبن کي
 اوساڌڙا پيرين اگهاڙا
 منهنجا قومي پاءُ
 تنهنجي اکين جي ڳاڙهاڻ مان
 ان ماڻ جي مانڊاڻ مان
 مان سمجھان ٿو
 مان سڀ سمجھان ٿو
 بدامنيءَ جو راکاس ٿو ڊوڙي
 تنهن ڇڏيا هن ساهه پٺوڙي
 وري ڌرتيءَ تي رت وهيو آ
 جان مان نڪري سڌ ويو آ
 مان سمجھان سڀ سمجھان ٿو
 تنهنجي غيرت منهنجي غيرت
 ساڳي قومي غيرت آهي
 چاجو نسل چاجي ذات
 پنهنجو مقصد، سنڌوءَ ساڻ
 سچل سامي، شاهه پٽائي
 توکي سڏن ٿا مون کي سڏن ٿا
 ڌرتي تي ڌرتي ٿي پئي آ
 اوکي هر هڪ ويل ٿي پئي آ
 ماڻ ۾ ڇوسهون عذاب
 اچ به بڻايون نئون سماج
 جنهن جو آخري آهي علاج
 انقلاب، انقلاب، انقلاب

*

مان ڪو فرشتو ته
 نه آهيان
 جو
 بي عيب هجان
 مان ته
 ان آدم جو اولاد آهيان
 جنهن
 يا خبر هوندي به
 لذت گناهه کان
 رهي نه سگهيو
 ۽
 جنت مان ڌڪيو ويو
 توکي غور ڪرڻ گهرجي
 منهنجي ڏوهه تي
 ۽ مون لاءِ
 نفرت تي

*

شاه او منهنجا ساه
 اوفخر سونهن
 تنهنجي نكريء جو آهيان رهواسي
 پوءِ به حياتي پياسي پياسي!!!
 تنهنجي در تي
 سين هنئي آ
 انهي ڪشڪول بين ڪنئي آ
 تون ئي ڏي ڪو دان اوسائين
 تون ئي ڏي ڪو دان،
 دنيا جاني دشمن ٿي پئي
 جيئڻ به هاڻي ڪين ڏي پئي
 تنهن ناهي ڪرڻ ناهه
 شاه او منهنجا ساه
 پيار ڪيو آ پاڻ کي پڌرو
 هنيو آ تنهنجي در تي ڌڙو
 ڏئي ڇڏاڇ ڳچ ڪو چاهه
 شاه او منهنجا ساه
 دوستو
 جڏهن سين ٻڌائي
 ڏسي ڏاڍو مرڪي ڏنائين
 پيار سان منهنجو
 دامن پريائين
 ڏنائين پراڻ ميو ڏنائين
 اهو اتو شاه جنهن ۾ منهنجو ساهه

*

آءُ ڄاڻان ٿو توکي
 تون
 اقتدار
 جي حوس لاءِ
 قوم پرستيءَ جا پوز هڻي رهيو آهين
 توکي
 خبر هئڻ گهرجي
 هيءُ ڌرتي محبت جي ڌرتي آهي
 ڇا توڳن اسان جي
 محبتن جي موت ڏئي
 سگهندين؟؟؟!
 اسان کان ته
 اڃا
 تنهنجي نانگ
 جي هٿان سونهن ديويءَ خانه
 گگوش جوئي بي ڏوهه قتل
 وارو واقعو
 وسري نه سگهيو آ

*

تون ته ڪنهن پئي جي
 گهر جي زينت بڻجي وئينءَ
 مان مڃان ٿو تنهنجو ڏوهه نه هو
 تون بيوس هئينءَ
 تنهنجي زندگيءَ جو فيصلو تنهنجي وڌن
 توتي زوريءَ هڙهيو هو

تنهنجي
 شاديءَ جي شرناين سان
 منهنجي پيار جي ار ٿي
 تنهنجي چانجن ڪٽي هئي
 ها ياد اٿم
 ڪجهه سال اڳ جي ڳالهه آهي
 پر ڳالهه

ڪنهن ٻڌايو ته
 تون پنهنجي شريعتي محبوب سان گڏ
 منهنجي شهر ۾ اچي رهي آهين
 ڇا ڪيو سمجهه ۾ ڪجهه نٿو اچي
 تون ته

منهنجي روح کي وسڪيءَ وانگر پي
 لڙڪڙائي هلي وئينءَ
 جسم کالي ڇڻ بوتل پيو لڳي
 شل پڇي پوان
 يا پاڻ ئي اچي نئين ستم جو پٿر هڻي ٽڪرا ٽڪرا
 ڪري ڇڏ.

*

جيڪڏهن
 تون مون کي نه ملينءَ
 ته مان به ڪنهن کي نه ملندس
 مون کي تون چاهيو آهي
 منهنجو شرير تنهنجي امانت رهندو
 هن شرير تي هميشه
 تنهنجي چپن ۽ هٿن جي
 روشني
 چمڪندي رهندي
 هنن نيٽن ۾
 هميشه تنهنجي ياد
 ڪنهن تن ۾ واڇوڙي جيان
 گھوماٽيون کائيندي رهندي
 ۽ جيڪڏهن تون مون کي نه ملينءَ ته
 مان هن سماج جي
 سمورين رسمن سان
 ٽڪر کائي پنهنجي وجود کي
 تنهنجي ياد جو المناڪ ڪنڊر بڻائي ڇڏيندس

*

ڪالم اچتو
 اخبار ۾ تنهنجو
 فوتو سان گڏ انٽرويو ڏسي
 ڏڏي ويس
 منهنجي ذهن جي اڏام
 پنج سال پوئتي وڃي
 هڪدم رکجي وئي
 جيئن سيل ختم ٿي وڃڻ کانپوءِ
 گهڙيال جا ڪانتا
 همت هاري ويهي رهندا آهن
 توسان گهارييل
 شامون ۽ ڪيل انتظارن جون
 يادون تري آيون
 تنهنجي تصوير کي ڏسي
 شاهه صاحب جو بيت هر هر
 منهنجي ڪنن ۾
 گونجيو پئي ته
 ”چنڊ تنهنجي ذات پاڙيان نه پرينءَ سين“
 ”تون اڄوڻ رات سڄڻ نت سوجهرو“
 *

مان مڃان ٿو
 پڪي پالڻ
 تنهنجو ننڍپڻ جو شوق آهي
 تون سڄو ڏينهن
 انهن سان دل وندرائيندو آهين
 پر
 خدا جي واسطي
 ڪنهن جوڙي کي هڪٻئي کان جدا نه ڪجانءِ
 تنهنجي منهنجي
 به ته
 هڪ جوڙي آهي
 ڇا آءُ چاهيندس؟
 توکي مون کان ڪو ڌار ڪري.
 *

اي خدا تون ته ڄاڻين ٿو
 ته مان
 تنهنجي وجود جو قائل آهيان
 او!
 ڪائنات جا تخليقار مان
 تنهنجي هر تخليق کي
 تون وڻگر چاهيو آهي
 پر
 هن سماج جا مفتي مون کي
 ڪافر!
 پيا چون
 چو جو آءٌ تنهنجي هٿن سان ٺاهيل
 تخليق
 جو پوڄاري آهيان
 *

او حقيقت کان
 نا آشتا
 ماڻهو
 تون وڏي هام پري هئي
 ته
 دريا جي سيني کي
 چيري
 ڦاڙي
 آسانيءَ سان پئي
 پئي ڪناري پهچي سگهين ٿو
 پر توکي منهنجي
 اندر ۾ هڪ
 بڪي ڏهڻ جي ڄاڻ ئي آهي
 ڏهڻ اها
 جنهن ۾ هزارين وجود دفن ٿيل آهن
 او سائين
 مان حقيقت جو انڪاري ناهيان.
 *

زندگي
عذابن جو هڪ اڻ ڪٽو سلسلو آ
جيڪا هٿ تي چٽيل ريڪائن جيئن
ورن وڪڙن سان ڀرپور آ

۽
جنمن جي هڪ هڪ ڌڪ سان
انسان جو وجود ڇڻ
نڀا ٿو لڳرائي
۽ مان
هن نڀن سان جهڙوڪ چٽيل هجان
جنمن تي
تازو نڀو توهنيو آ
پنهنجي بيوفائن ۽
شڪوا ترارن جو
*

مهڪ

تو اچڻ مهل
سوچيو هوندو
ته مان توکي نه ڏسي سگهندس
اڙي چريا
شايد
تون نٿو ڄاڻين
مان تنهنجي جسم جي مهڪ
تنهنجي اچڻ کان اڳ ۾
محسوس ڪندو آهيان.
*

دَپُ

تو کي پنهنجي ويجهو ڏسي
 ڊڄان ٿو
 سوچان ٿو
 دنيا وارا ڏسي نه وٺن
 چو ته ظالم صرف ظلم ئي سکيا آهن
 ايئن نه ٿئي جو پنهي کي جدا ڪن
 تون به تڙپين
 مان به پنهنجو وجود متائي ڇڏيان
 ان ڪري مون سان ايڏو ويجهو نه ٿي
 مان ڊڄان ٿو
 بس ضد ڇڏ
 مون کي پلائي ڇڏ
 *

اڪيلي ڪمري ۾
 تنهنجن يادن کي ٻيهر ياد ڪندي،
 روئي ڏنم
 ڊائري ۾ لکيل تنهنجا لفظ اکين جي سامهون هئا
 جنهن جي ڀر سان تنهنجو نالو لکيل هو
 غور ڪيم
 تو ۾ ۽ لفظن ۾ ڪيڏو فرق آهي!
 شايد توکي ياد هوندو
 تو لکيو هو
 ”پنهنجي لاءِ نه پر ٻين لاءِ جيئڻ سک“
 مان ته ان ڏينهن کان پاڻ تنهنجي حوالي ڪري ڇڏيو
 آ
 مان ته اڄ به تولا ۽ توجيئان
 پر تون.....!!!!
 *



منهنجي ڌرتي منهنجي ماتا،
گهور ڪرڻ لاءِ سر هي آتا،
پٽ جي سائنڻ، سر جا سودا،
ڪهڙا ليڪا ڪهڙا چوڪا.



ڳليءِ ڳليءِ هي گيت مون ڳاتا،
گهور ٿيس جي توتان ممتا،
منهنجو جوپن، نينهن، نشيمن،
سڀ ڪجهه تولءِ واريان توتان،
محبوبن کان مقدس آهين،
سند منهنجو تقدس آهين.

ڌرتيءَ تي ٿا ڪيڏا قهر ٿين
توڪي خدا ڇا ٿيو آ
هو ڏس ڏس پوڙ هو
غور سان ڏس
ماڻهن جي وچ ۾ بيٺل
اپ ڌاريندڙ دانهون ڪري رهيو آهي
جنهن کي توپهنجي طرفان
چار پٽ ڏنا هئا
اي خدا غور سان پڌ
چوندا آهن اولاد تنهنجي طرفان ڏنل نعمت
هوندي آهي
ته پوءِ هن پوڙي کي
ڇا جي سزا ڏني اٿئي هن جي ننڍي پٽ کي
پاڻيءَ ۾ پوڙيئي
ڇو جو ڪڪ پن تنهنجي حڪم کانسواءِ نه چرندو آهي
هن جي ماءُ اڄ تائين اپ ڌاريندڙ دانهون ڪري رهي
آهي
خدا توڪي ڇا ٿيو آهي
ڪالهه وري ساڳئي پيءُ جي ننڍي پٽ کي
وڏي پٽ جي هٿان سيني ۾ گولي هڻائيئي
ڇو جو ڪڪ پن به تنهنجي حڪم کان سواءِ نه چرندو آ
چوندا آهن ڪنهن کي مارڻ يا پيو ڪو فساد ڪرڻ
شيطاني ڪم آهي
خدا تون شيطان کي ختم ڇو نه ٿو ڪرين
يا وري اهو مڃ ته
هو توکان گوءِ ڪٽي ويو آهي!



منی تون مونکی تیار کر....

سین پھریون

رهزن وري رومڙ ڪئي،
اچو ته ساهيون سندر،
مٺي تون مون کي تيار ڪر،
هاڻي آزاديءَ سان پيار ڪر.



مون کي تنهنجن زلفن جو قسم،
 ۽ حسين مرڪن جو قسم،
 مون لاءِ تون اتم آهين،
 سڪي تون ئي دين ڌرم آهين،
 پرهيءَ جيڪا ڌرتي آ،
 سا پنهنجي پيار کان اوچي آ،



سند....!سرمدمجمي سڏ ڪيو،
مون اڃ کان تنهنجو سنگ چڙيو،
جوڌن کي وري للڪاريو ويو،
لاش شهيدن جو ساڙيو ويو،
قربان پنهنجو ساھ ڏنو،
روپلو هن سان گڏ سڙيو،



مان ڪيئن رهاڻ تنهنجي پاڪر ۾،
قومي موت آ اهڙي ناپر ۾،
قوم سان پنهنجو عشق اٿاه،
ماء سان يڏو ڏاڏ انياء...!
هي ڪير ڪوڏ سڏو ويهي لقاء،
مٺ توکان ڪيان پيو الوداع،
مهنجا پٽ به تيار ڪجان،
ء سنڌ تان تون قربان ڪجان.



سین نمبر پیو

مٺا مان تهنجي محبوبا هان،
تو ساڻ پل پل نينهن نپايا،
پنهنجو پيار قربان ڪيان،
گڏجي تو سان ساھ ڏيان،
ڏس پنهنجو پاڻ تيار ڪيم،
هڪل ڪئي تو هلي آيم،



هاڻي هار سينگار جي ڳالھ نه
ڪ
اٿ هٿيار ۽ بارود ڪڍون،
ويڙھ گڏجي وڙهڻي آهي،
زندگي هونءِ به وڃڻي آهي،

بس ڳاله هتي هڪ رهڻي آهي،

✱

مون کي تنهن کان نفرت آهي،
جنهن ۾ قومي غيرت ناهي،
پنهنجو پيار قربان ڪيون،
هر هر سنڌ تان سر ڏيون،
ماريون، ماريون ۽ ماريون،
ڌرتيءَ جو هر ويري ماريون،

✱

پنهنجي پوتي سندرو ڪيان ٿي،
اهڙي اڄ مان ويڙه وڙهان ٿي،
توسان گڏجي آءُ هلان ٿي،
جي ٻئي ويڙه ۾ ماريا ويا سين،
هي جاڙا جيون گهور ڪيا سون،

✱

پوءِ پنهنجو پيار اتم آهي،
نه ته پيار ڪهاڻي ختم آهي،
موت اهڙو ڊڙائين ڪيون ٿا،
جنهن کي موت نه ماري سگهندو،
۽ ڪوبه نه لاشا ساڙ سگهندو،
اٿندو هر انسان هي اٿندو،
پوئو ٿي پنهنجو پيار امر آ....

✱

سين نمبر ٽيون

پل جان پاڻ ننڍڙا آهيون،
جيڪل تنهنجا ٻچڙا آهيون،
بابل توکي سڏ ڪيو،
مون پيڻ سڏي ۽ پاءُ سڏيو،
ڌرتيءَ لاءِ هي ڪنڌ ڪٽو،
سنڌ کان ناهي سر مٿو،
گڏجي اهڙ جنگ ڪيون،
هلي ويرين جا ٿا ڪنڌ ڪيون....

✱

سين نمبر چوٿون

هو آ سرمڌ تون آن ٻاگهي،
هي ٻچڙا عشق جا آهن ساڪي،
اهڙي ويڙه جي صورت کي،
هن عشق جي اهڙي مورت کي،
مون داد ڏنو مون پٽ ڇڏي،
منهنجي هٿن سان تيار ٿيو،
آءُ به اوهان سان گڏ هلان ٿو،
منهنجو وايون منهنجا بيت،
بڻجيون پالا نيٺ بڻيا،
باقي سڀ کي آءُ سڏيان ٿو،
آزاديءَ جي سين هٿان ٿو،
منهنجي سڏ ۾ سڏ جي ڏيندا،
سيئي هاڻي سنڌ جا سڏبا،
سيئي هاڻي سنڌ جا سڏبا....

✱

شهيد قربان ڪهاوڙ ۽ شهيد روپلو چولياڻي جي شهادت تي

مڌ ڪئي آ رهبري ۽ هو ۽ اسان جي دلبري

ساهر ۾ سانڍڻ جهڙي چوڪري،
منهنجي ڇاتي ۽ جي وصال ڌرتيءَ تي،
رات جي سانت ۾،
مڪڙين نما پنهنجن چپن سان چمندي رابيلن جا گلدستا
ناهيندي رهي،
ان ساعت مونکي ائين لڳو،
ڪائنات جا انڊلني رنگ،
هن جي ڳاڙهن ڳتول ڳتن ۾ سمائجي ڇڻ اڌارا ساه ڪڍي رهيا
هئا.....!
سچ پچ هو ۽ چوڪري منهنجي سڀن جي پوپري،
بلڪل گلن جي توڪري.....

جام اسانجي جان بڻيو،
جنهن سان پنهنجو جيءَ جڙيو.....
پيمانن جي ڳالهه نه ڪر،
متڪن کان گهٽ ناهي گذر.....!
مٽخاني ۾ موهت ٿيا سين،
مٽخارن سان روح رليو.

پنهنجو جيون جاڙو جيون، پورو جيون سارو جيون،
ڳاڙهو، سائو، پيلو جيون، عاشقيءَ جي رنگ رتو.

مٽڪشيءَ مهجبن جاڙو جيون جي مڱي....!

مڌ ڪئي آ رهبري ۽ هو ۽ اسانجي دلبري، پوري حياتي قلجهڙي،
ڪينئن چوان اجائي آهي پوري عمر سجائي آهي،

مون رڙ ڪئي هن رهڙ ڏني، جو ضبط ڪيم واهر ملي،
ڪڏهن وڻي، ڪاٿي ملي؟ پر جيون پر جو ساهه بڻي،
مدھوشيءَ جي ڳالهه نه ڪر موڪي تنهنجو ناهي مثال،
هيءَ حياتي ڪوڙ حياتيون، پنهنجو سڀو ساڳو سڀو،
من آ پنهنجو تولد آتو، عشق اسانجو هر ڪنهن ڄاتو،

آ پيار اسانکي ذات ڏني، جيون پر لاءِ جوت جلي،
عشق اياڻو هاءِ نماڻو، ڪشتي پارا ڪاري ويو،
مونسان نينهن نپائي ويو... ها مونسان نينهن نپائي ويو.....

ڏاڏو پيار نپايو آهي ڏاڏو پيار نپايو آهي،

✽

جودل ۾ آيم ڪين لڪايم،
عشق چيو ۽ سيس نمايم،
توڪي سڀ ڪا ڳالهه ٻڌايم،
مشق کان وڌا عشق جي خوشبو،
ڪونه لڪي ۽ ڪين لڪايم،
هر هر، هر هنڌ تنهنجو سڏايم،
گيت غزل ۽ وايون ٻڌجي،
بستي بستي توڪي ڳايم،

✽

تنهنجون مرڪون روشن راهون،
توسان ئي سڀ پيار جون شامون،
پاڻ ٿيا سين آمهون سامهون،
لونءَ لونءَ اڀري، اڀريل چاتيون،
جسم سمورو پاڪيون پاڪيون،
بس روز جي هيءَ ڪهاڻي آهي،
سپنن سان پنهنجي ياري آهي،

✽

سپنن سان پنهنجي ياري آهي
ها مٺي مان پاڳل آهيان،
پر توڻ ڪيڏو شامل آهيان؟
خوابن خيالن تخليقن ۾،
مون ۾ تون ۽ توڻ مان هان،
ديوي ڄاڻي سيس نوايان،
پل پل پيار جو پوڄا پايان،
ڄم ڄم چيرون پيو چمڪايان،
شل ناچو ٿي مان نينهن نپايان،

✽

نينهن اسانجو رهبر آهي،
بس عشق ادب ۽ دلبر آهي،
ڪوپي پل اجايو ناهي،
هر هڪ ساهه سڃايو آهي،
توسان پنهنجون ناتو اهڙو،
ڪير مڪڻ ۽ ماڪيءَ جهڙو،
اجري من جون سوچون ساڪي،

سمبارا پبليڪيشن پاران شايع ٿيل ڪتاب

1. هاءِ هنڀلا هوڏي پريتم	(مضمون/تائثر)	ساجد سنڌي	200/-
2. سمنڊ ۾ سڀ	(شاعري)	سرڪش سنڌي	(ختم ٿيل)
3. آڏوري رچنا	(شاعري)	منظور سمون	50/-
4. پارائي ادب جو مسيحا	(مضمون/تائثر)	هاشم لطيفي	300/-
5. شاھ عبداللطيف ڀٽائي	(مضمون/معلومات)	غلام شبير پيراهيمين	(ختم ٿيل)
6. هوائن جي هندوري ۾	(شاعري)	وفا عظيم جلباڻي	200/-
7. اوجاڳيل آڱريون	(شاعري)	امر منصور جوهان	(ختم ٿيل)
8. مڙڪون محبوبن جون	(شاعري)	”شاد“ جلباڻي	150/-
9. رخ رڙيون ٿو ڪري	(شاعري)	نسرین الطاف	200/-
10. غلطي معاف	(مضمون)	جاويد جو کيو	200/-
11. شاھ لطيف جا شيدائي	(تحقيق)	راهب لاڙڪ	250/-
12. ڪنيس ڪويچن	(تنقيد/تحقيق)	مبارڪ علي لاشاري	200/-
13. دادلوءِ تاريخ جي آئيني ۾	(تحقيق)	پروفيسر فدا حسين فدا	(ختم ٿيل)
14. سويرن جا الڪا	(شاعري)	ملزم سومرو	200/-
15. لفظ هوا ۾ خوشبوءِ	(ريڊيو اسڪرپٽ)	جبار آزاد منگي	(ختم ٿيل)
16. مٽيءَ جو آسمان	(شاعري)	علي اظهار	150/-
17. ڇا؟	(شاعري)	منظور سمون	50/-
18. سار جا رستا	(شاعري)	فرحان اجڻ	200/-
19. اکين ۾ مند ميهوڻوگي	(شاعري)	سائل پيرزادو	200/-
20. سُڌ سڄل جي	(تحقيق)	علي حسن سرڪي	200/-
21. پڇمڙي آنڪه ڪا ماتم	(اردو ناول)	ساجد سومرو	150/-
22. پانڌي جي تاريخ	(تحقيق)	شبير احمد عباسي	300/-
23. پيپاسيءَ جون پڪارون	(شاعري)	شاهن ”پيپاسي“ گبول	400/-
24. هيٺڙي منجهه هڳاءُ	(شاعري)	مخمور رضا	200/-
25. آماس راتيون اداس رستا	(شاعري)	فهميده شرف بلوچ	300/-
26. دل صحرا، سمنڊ اڪيون	(شاعري)	شاد جلباڻي	150/-
27. ٻه ٻه ڪندڙ ٻالڪ	(پارائي شاعري)	اويس پٿو	50/-
28. انگلش گرامر	(گرامر)	علي رضا سيال	150/-
29. فوٽو گرافر جي آتم ڪٿا	(آتم ڪٿا)	غلام علي کوسائي	400/-
30. جانورن جو واڙو	(پرڏيهي ناول)	اياز پٿو	(ختم ٿيل)
31. گيڙو رتا خواب	(شاعري)	واحد سوز ملاح	250/-
32. من گهريو مشتاق بخاري	(مضمون/تائثرات)	احسان راهو جو	150/-
33. منهنجي مٿي کانپوءِ	(شاعري)	زخمي چانڊيو	400/-
34. جيئڻ جئين کان	(ڪهاڻيون)	اقبال بلوچ	200/-
35. شهنشاهه لطيف ۽ بزرگ شاعر	(تحقيق)	شبير پيراهيمين	300/-
36. تاريخ گبول بلوچ	(تحقيق)	شبير حسن گبول	600/-
37. ڪوي ڪشمور جا	(شاعري)	ساحر سليم اوکاڻي	250/-
38. افضل عورت	(اسلامي معلومات)	رڊنو خاصخيلي	(ختم ٿيل)
39. روح جون رولا ڪيون	(شاعري)	صالح عباسي	200/-
40. سنڌ جي مزاحمتي شاعري	(شاعري)	پاويل جوييجو	300/-
41. اوڻويهه عالمي ڪهاڻيون	(عالمي ڪهاڻيون)	عبدالخالق سنديلو	150/-
42. ڪوهيڙي جي چمي	(شاعري)	ماڻڪ ملاح	150/-
43. چانهونءَ مٿان چنڊ	(شاعري)	علي نواز ڏاهري	250/-
44. آس جا گل تپاس تي	(شاعري)	ملهار سنڌي	200/-
45. عشق اياڻو	(شاعري)	جاويد جو کيو	100/-






جاويد جو کيو سنڌ جو نوجوان ڪالم نگار ۽ شاعر ته آهي پر هنن خوبين کان وڌيڪ هن جي دوستائيءَ جي خوبي اهم آهي، سندس ڪالمن جيان سندس ڳالهيون به وسيع هونديون هيون، جيئن گهر جو وسيع آگر هوندو آهي، جنهن ۾ هڪڙو چنڊ ڇمڪي روشني پکيڙيندو آهي، جاويد جو کيو پنهنجي شاعريءَ جي سڳندي ستن جيان هڪ سُرهي شخصيت هو، هن جي پاڪرن ۾ پنهنجائپ ۽ هن جي اکين ۾ سدائين پيار پيو ڇمڪندو هو.

هو جوانيءَ ۾ وڇڙي اسان جا ته پاڪر خالي ڪري ويو پر آچارو پنهنجي ان تخليقي قلم کي به ڪري ويو، جنهن کي اڃان ويچارن سان پربل ڪالم لکڻا هئا، جنهن کي اڃان سهڻيءَ جي حسن جهڙي شاعري ڪرڻي هئي.

وسيم سومرو
سياري جي رات
25_12_2016